

ședințe al Consiliului Culturii și Educației Socialiste, a conchis că Săptămîna teatrului politic și-a atins țelul; vorbitoarea a relevat faptul că pentru prima dată într-un festival de teatru au putut fi întîlnite cinci noi inscenări ale unor texte cunoscute și trei premiere absolute, considerînd, în același timp, că montările prezentate în acest cadru trebuie judecate în contextul mai larg al stagiunii tuturor scenelor din țară. Prezența tru-

pelor de amatori la această ediție sîrbătorească exprimă simbolic adevărul că în România socialistă se șterg treptat granițele dintre creatorii și receptorii artei.

Iată doar cîteva argumente pentru a socoti acest festival de teatru drept un moment important, în agenda manifestărilor culturale ale anului 1984.

Paul TUTUNGIU

Costinești
5 — 19 iulie

Gala tinerilor actori

— ediția a II-a —

Încercarea de a analiza condiția actorului tînăr în actualitate, dorința de a detecta caracteristicile specifice ale unei generații, curiozitatea de a afla cu un ceas, cu un an mai devreme care sînt personalitățile printre „cei ce vin” — iată cîteva dintre motivele determinante ale interesului cu care a fost primită, ale seriozității și responsabilității cu care a fost judecată cea de-a doua ediție a Galei de la Costinești.

Organizatorii (Biroul de Turism pentru Tineret de pe lângă C.C. al U.T.C., Consiliul Culturii și Educației Socialiste, A.T.M.) au gîndit manifestarea ca pe un eveniment cultural complex, oferînd concursului repere de grup și modele individuale. Astfel au fost prezentate în Gală un spectacol remarcabil al promoției 1984 a I.A.T.C., *Jola dulce* (premiul revistei „Teatrul”), Grupul „Eveniment” de la ansamblul U.T.C., cu un spectacol care redescoperă virtuțile scenice ale poeziei lui Marin Sorescu (premiul ziarului „Știința tineretului”), Grupul „Diversis” din Iași — expresie tinerească a inteligenței în acțiune (Diploma stațiunii Costinești). Recitalurile extraordinare prezentate, în ordine, de Tamara Buciuceanu, Mircea Albuțescu, Mihai Mălaimare și Silvia Popovici au dovedit în modalități extrem de diferite cît de

semnificativă poate fi prezența actorului singur în dialogul cu publicul.

Celor tineri, regulamentul le lasă deschise toate posibilitățile: o jumătate de oră în care tînărul actor, față-n față cu spectatori, dar în primul rînd cu sine însuși, poate să-și dovedească aptitudinile și profesionalismul, ambițiile și puterea de a le acoperi prin fapte artistice, să-și evalueze visurile și distanța care a mai rămas pînă la ele. Un regulament care avantajează curajul, dar și luciditatea. Majoritatea interpreților s-au produs într-o sală fîră scenă, la doi-trei metri distanță de public, folosînd doar puține elemente de decor, cîteva reflectoare și eventual o ilustrație sonoră (în majoritatea cazurilor, tautologie gîndită și precar materializată). Această „sărăcie” a elementelor ajutătoare a permis însă o focalizare asupra esenței în ce măsură tinerii participanți la concurs sînt apti să reprezinte și să prezinte o realitate artistică semnificativă din punctul de vedere al ideilor, emoționantă sub raportul comunicării.

Firește, concluziile care se pot desprinde după cele patru zile saturate de teatru de la Costinești se vor referi doar la momentul static al unei evoluții deschise tuturor posibilităților. Ale posibilităților de a juca teatru. Or, parado-

xal, tocmai teatrul am văzut foarte puțin în concurs. Se pare că „recitarea”, identificarea cu „eul” liric, ar fi mai aptă să evidențieze, pe distanțe scurte, calitățile și tehnica interpretării. Premisă compromisă de unii participanți, care s-au mulțumit cu o alăturare întâmplătoare de texte, ori de alții, care au alterat structura poetică, fie prin grandilocvență sau ton alintat, fie prin folosirea unor mijloace exterioare. În această ordine de idei, apelul la chitară și muzicuță, la acordurile simple ale muzicii folk, a dovedit nu numai nesiguranța gustului, ci și confuzie cu privire la scopurile manifestării: gala de la Costinești nu și-a propus scandarea ritmată și în cor a poeziei, ci un dialog de esență cu publicul, etalarea virtuților interpretative ale tinerilor actori. Marele Premiu acordat lui Mihai Căfrița de la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț a apreciat efortul actorului de a găsi și de a transmite o metaforă scenică adecvată universului poeziei selectate. Mihai Căfrița nu a spus poezii ca la examenul de admitere la Institut, ci a construit un personaj care trăiește gândind și exprimă armonia acestei gândiri. Maturitate în concepție și siguranță a mijloacelor a dovedit și Adrian Pinteș, care, nemișcat în fața microfonului, recitând un singur poem, a izbutit să compună cu mijloace specifice artei actorului starea specială a poeziei redevenită viață, bucurie, așteptare, suferință... Recitalul Nichita Stănescu propus de Carmen Ciocilă a impresionat prin strădania de a oferi o traducere în limbaj scenic a unei poezii incifrat-conceptuale. Dinamic, de un bun nivel profesional, recitalul a spus mult despre calitățile actriței (dovedite de altfel și în Jola dulce), dar poate tocmai datorită acestor merite a rămas întrebarea dacă nu cumva această poezie n-ar trebui deloc recitată, ci doar citită și recitată... Cu o selecție din Federico Garcia Lorca, Carmen Trocan a izbutit să arate amplitudinea unui temperament dramatic cărui timpul îi va adăuga desigur o mai exhalată doză de mijloacele. Constantin Chiriac de la Teatrul de Stat din Sibiu a rostit un poem de Sandburg, realizat de actor, implicat, ca un dialog, al poetului-profet cu convențiile lumii contemporane.

Evident în continuare textul dramatic, o altă categorie de interpreți s-a adresat prozei. O seamă de lecturi mai mult sau mai puțin expresive au dovedit că noua generație de interpreți este receptivă la mesajul artelor înrudite. — calitate necesară pentru evoluția unui tiner intelectual, dar nu suficientă pentru deve-

nirea unui profesionist al scenei. Faptul că asemenea evoluții — practic neconcludente — figurează și în palmares nu trebuie să inducă în eroare: a fost vorba probabil de un vot de încredere acordat de juriu unor tineri cu certe calități, verificate și în alte împrejurări.

Cu folos a știut să exploateze materia epică Adela Radin-Ianto de la Teatrul Național din Timișoara. **Onoarea pierdută a Katharinei Blum** de H. Böll a devenit substanța unei monodrame interpretate cu o bună știință a motivațiilor psihologice care determină în cele din urmă un comportament aberant: Atacind o piesă de virtuozitate — **Jurnalul unui nebun** de N. V. Gogol —, Marian Râlea de la Teatrul Municipal din Ploiești a dovedit puterea talentului său de a sesiza și de a exprima scenic cu firesc și candoare condiția tragică a conștiinței scindate, de a sugera cu inteligență meandrele drumului spre întuneric. Și chiar dacă n-a fost precis în toate intențiile și gesturile sale, nu putem să nu stimăm ambiția realmente tinăra a tinarului actor. Cum stimăm și încercarea lui Constantin Avădanei de a prezenta un interesant dramaturg tinar, încă nejuțat — Matei Vișniec, încercare care nu a depășit însă limitele elementarei corectitudinii. Aici se oprește lista participărilor individuale care figurează în palmaresul juriului; un juriu care a trebuit să aleagă din oferta concetă a acestei gale.

Raportarea la ideal s-a produs în cadrul colocviului care a încheiat manifestarea. În intervențiile lor, regizorii Alexa Visarion și Alexandru Tocilescu, dramaturgul Mircea Radu Iacoban, actorul Mircea Diaconu (președintele juriului), criticul Valentin Silvestru au analizat din diverse unghiuri locul tinerei generații în evoluția teatrului românesc. Spre folosul tuturor, în dezbateri a fost prezent adevărul și a lipsit complezența. S-a discutat cu aplicație despre relația dintre actor și viață, despre crezul estetic și cultural, despre raportul dintre text și interpretare, despre tradiție și inovație în arta actorului, despre stilul individual și stilul unei generații, despre tehnică și profesionalitate, despre starea actorului tinar în primii ani de exercitare a profesiei, s-au făcut propuneri pentru regulamentul viitoarelor gale. Intilnirea de la Costinești a fost un veritabil atelier de creație, care a certificat utilitatea, valoarea, necesitatea acestei competiții estivale cu roade pețtru toate anotimpurile.

Magdalena BOIANGIU